

95

Besluit van 4 februari 1992, houdende Warenwetbesluit Aroma's

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 26 juni 1991, VVP/L-U-691089, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Overwegende, dat uitvoering moet worden gegeven aan de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 22 juni 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Statens inzake aroma's voor gebruik in levensmiddelen en de uitgangsmaterialen voor de bereiding van die aroma's (88/388/EEG) (PbEG L 184) en de Richtlijn van de Commissie van 16 januari 1991 tot aanvulling van bovengenoemde Richtlijn 88/388/EEG (PbEG L 42);

Gelet op de artikelen 4, eerste lid, onderdeel a, 6, onderdeel a, 8, onderdelen a, b en c, 12 en 14 van de Warenwet (Stb. 1988, 360);

Gezien het advies van de Adviescommissie Warenwet (advies van 12 december 1990, nr. 14282/(1)5);

De Raad van State gehoord (advies van 18 oktober 1991, nr. W13.91.0379);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 21 januari 1992, nr. VVP/L-692502, uitgebracht in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. aroma's: aromastof, aromatiserend preparaat, verwerkingsaroma en rookaroma, alsmede mengsels daarvan, voor zover deze stoffen of produkten bestemd of geschikt zijn om aan eet- en drinkwaren geur of smaak te geven;

b. aromastof: een gedefinieerde chemische stof met aromatiserende eigenschappen, welke is verkregen door:

1° geschikte fysische, enzymatische of microbiologische procédés uit een grondstof van plantaardige of dierlijke oorsprong, hetzij als zodanig,

hetzij verwerkt door middel van traditionele wijzen van bereiding van eet- of drinkwaren;

2° chemische synthese of geïsoleerd door chemische procédés, en welke stof chemisch identiek is met een stof die van nature voorkomt in een produkt van plantaardige of dierlijke oorsprong als omschreven onder 1°; dan wel

3° chemische synthese, maar die chemisch niet identiek is met een stof die van nature voorkomt in een grondstof van plantaardige of dierlijke oorsprong als omschreven onder 1°;

c. aromatiserend preparaat: een al dan niet geconcentreerd produkt met aromatiserende eigenschappen, zijnde een ander produkt dan aromastof;

d. verwerkingsaroma: een produkt met aromatiserende eigenschappen, verkregen uit een mengsel van bestanddelen die niet noodzakelijkerwijs zelf aromatiserende eigenschappen bezitten;

e. rookaroma: een rookextract dat wordt gebruikt in de traditionele procédés voor het roken van levensmiddelen;

f. richtlijn: de Richtlijn van de Raad van 22 juni 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Statens inzake aroma's voor gebruik in levensmiddelen en de uitgangsmaterialen voor de bereiding van die aroma's (88/388/EEG) (PbEG L 184).

2. Als aroma's worden niet beschouwd:

a. eet- en drinkwaren;

b. stoffen die uitsluitend een zoete, zure of zoute smaak hebben;

c. stoffen van plantaardige of dierlijke oorsprong met intrinsieke aromatiserende eigenschappen voor zover zij niet worden gebruikt als uitgangsmateriaal voor de bereiding van aroma's.

Artikel 2

1. Het is verboden aroma's welke niet voldoen aan de bij of krachtens dit besluit gestelde eisen, te verhandelen of in eet- of drinkwaren te verwerken.

2. Het is verboden aroma's te verhandelen anders dan met inachtneming van de voorschriften in dit besluit gesteld met betrekking tot hun aanduiding of tot het bezigen van vermeldingen.

3. Het is verboden met gebruikmaking van de in dit besluit aangegeven aanduidingen andere waren te verhandelen dan aroma's waaraan die aanduidingen zijn voorbehouden.

4. Het is verboden eet- of drinkwaren te bereiden of te verhandelen die niet voldoen aan de eisen bij of krachtens dit besluit gesteld met betrekking tot de aanwezigheid van aroma's in die eet- en drinkwaren.

§ 2. Bereiding en toelating van aroma's

Artikel 3

1. Een aromatiserend preparaat mag uitsluitend door geschikte fysische, enzymatische of microbiologische procédés zijn of worden verkregen uit grondstoffen van plantaardige of dierlijke oorsprong, hetzij als zondanig, hetzij verwerkt door middel van traditionele wijzen van bereiding van eet- of drinkwaren.

2. Een verwerkingsaroma mag uitsluitend, via deugdelijke fabricage-procédés, door verhitting zijn of worden verkregen bij een temperatuur

van ten hoogste 180° gedurende ten hoogste 15 minuten. Een van de bestanddelen van het verwerkingsaroma moet tenminste één stikstofamino-molecuul bevatten, terwijl een ander bestanddeel een reducerende suiker moet zijn.

Artikel 4

1. Aroma's moeten voldoen aan de volgende algemene zuiverheidseisen:
  - a. het gehalte aan arsenicum mag ten hoogste 3 mg per kg bedragen;
  - b. het gehalte aan lood mag ten hoogste 10 mg per kg bedragen;
  - c. het gehalte aan cadmium, onderscheidenlijk kwik mag ten hoogste 1 mg per kg bedragen.
2. Het gebruik van aroma's mag niet leiden tot een gehalte aan 3,4-Benzopyreen in voor consumptie gereed zijnde eet- en drinkwaren dat groter is dan 0,03 microgram per kilogram.
3. Het gebruik van aroma's en andere ingrediënten van eet- of drinkwaren met aromatiserende eigenschappen mag niet leiden tot een gehalte aan een of meer van onderstaande stoffen in eet- en drinkwaren in een hoeveelheid die de door Onze Minister voor de desbetreffende stof, en in voorkomend geval voor de desbetreffende eet- of drinkwaar, vastgestelde hoeveelheid overschrijdt: agaricinezuur, aloïne, beta-asaron, berberine, cumarine, cyaanwaterstofzuur, hypericine, pulegon, quassine, safrol en isosafrol, santonine, thujon (alfa en beta).
4. De in het derde lid genoemde stoffen mogen niet als zodanig in eet- en drinkwaren of aan aroma's worden of zijn toegevoegd. Zij mogen slechts in de desbetreffende eet- of drinkwaar aanwezig zijn voor zover zij daarin van nature voorkomen, dan wel voor zover zij afkomstig zijn van toegevoegde aroma's, die uitsluitend zijn verkregen uit producten van plantaardige of dierlijke oorsprong.
5. De in het derde lid bedoelde hoeveelheden worden vastgesteld ter uitvoering van in of krachtens de richtlijn getroffen maatregelen ter zake.

Artikel 5

1. Onze Minister stelt nadere regels vast ten aanzien van het uitgangsmateriaal, onderscheidenlijk de grondstoffen voor de bereiding van aroma's.
2. Onze Minister kan nadere regels vaststellen die betrekking hebben op de bereidingsmethoden van aroma's.
3. Onze Minister stelt nadere regels vast ten aanzien van toe te laten aromastoffen.
4. De in het eerste, tweede en derde lid bedoelde regels worden vastgesteld ter uitvoering van de krachtens de richtlijn getroffen maatregelen ter zake.

Artikel 6

1. Onze Minister stelt nadere regels vast die betrekking hebben op stoffen of materialen die in aroma's aanwezig mogen zijn en die:
  - a. noodzakelijk zijn voor de bereiding van aroma's;

- b. mogen worden gebruikt voor het oplossen en verdunnen van aroma's;
- c. noodzakelijk zijn voor de opslag en het gebruik van aroma's.

2. Onze Minister stelt nadere regels vast die betrekking hebben op de voorwaarden voor het gebruik van de in het eerste lid bedoelde stoffen en materialen.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde regels worden vastgesteld ter uitvoering van krachtens de richtlijn getroffen maatregelen ter zake.

Artikel 7

1. Onze Minister kan ten aanzien van de deugdelijkheid van aroma's nadere regels vaststellen die betrekking hebben op:

- a. microbiologische criteria;
- b. specifieke zuiverheidscriteria voor bijzondere aroma's.

2. De in het eerste lid bedoelde regels worden vastgesteld ter uitvoering van krachtens de richtlijn getroffen maatregelen ter zake.

§ 3. Verhandeling van aroma's

Artikel 8

1. Bij de verhandeling van aroma's mag uitsluitend en moet worden gebezigd de aanduiding «aroma», dan wel de meer specifieke benaming of omschrijving van de betrokken aroma's.

2. Onze Minister kan nadere regels vaststellen die betrekking hebben op de criteria voor de definitie van de in het eerste lid bedoelde meer specifieke benamingen.

3. Onze Minister kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de meer specifieke benamingen voor de aanduiding van de aroma's die uit mengsels van aromatiserende preparaten en aromastoffen bestaan.

4. Onze Minister kan voorts nadere regels stellen die betrekking hebben op de aanduiding van aroma's die zijn bestemd voor de verhandeling aan de eindverbruiker of aan een instelling.

5. De in het tweede, derde en vierde lid bedoelde regels worden vastgesteld ter uitvoering van krachtens de richtlijn getroffen maatregelen ter zake.

6. Indien de aanduiding een verwijzing bevat naar een eet- of drinkwaar of een uitgangsmateriaal voor de bereiding van aroma's, mag in die verwijzing het woord «natuurlijk» of elke andere uitdrukking die in wezen dezelfde betekenis heeft, uitsluitend worden gebruikt voor zover het aromatiserende bestanddeel is geïsoleerd door geschikte fysische procédés dan wel enzymatische of microbiologische procédés of door traditionele bereidingswijzen van eet- en drinkwaren, uitsluitend of vrijwel uitsluitend uitgaande van de betrokken eet- of drinkwaar of het betrokken uitgangsmateriaal voor de bereiding van aroma's.

Artikel 9

1. Indien de aroma's als zodanig niet zijn bestemd voor de eindverbruiker of instellingen, moet, onverminderd artikel 8, bij de verhandeling worden gebezigd de opsomming, in dalende volgorde van de gewichtshoeveelheid, van de aanwezige aromatiserende bestanddelen volgens onderstaande indeling:

- a. natuurlijke aromastoffen voor de met een van de in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, onder 1°, beschreven procédés verkregen aromastoffen;
- b. natuuridentieke aromastoffen voor de met een van de in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, onder 2°, beschreven procédés verkregen aromastoffen;
- c. kunstmatige aromastoffen voor de met het in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, onder 3°, beschreven procédé verkregen aromastoffen;
- d. aromatiserende preparaten;
- e. verwerkingsaroma's;
- f. rookaroma's.

2. Onverminderd het eerste lid, mag het woord «natuurlijke» of elke andere uitdrukking die in wezen dezelfde betekenis heeft, uitsluitend worden gebruikt voor aroma's waarvan de aromatiserende component uitsluitend aromatiserende stoffen bevat als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, onder 1°, of aromatiserende preparaten als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c.

Artikel 10

Indien de aroma's als zodanig niet zijn bestemd voor de eindverbruiker of instellingen, moeten, onverminderd de artikelen 8 en 9, bij de verhandeling de volgende vermeldingen worden gebezigd:

- a. de naam of handelsnaam en het adres van de fabrikant, verpakker of van een in het gebied waarop het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap van toepassing is gevestigde verkoper, waarbij voor rechtspersonen de vermelding van het adres mag worden vervangen door de vermelding van de plaats van de vestiging;
- b. De vermelding «voor levensmiddelen», dan wel een meer specifieke vermelding inzake de toepassing in de eet- en drinkwaar waarvoor het aroma bestemd is;
- c. in geval van een mengsel van aroma's met andere stoffen of materialen als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen b en c, de opsomming in dalende volgorde van de gewichtshoeveelheid in het mengsel van:
  - 1° de aanwezige aroma's volgens de indeling opgenomen in artikel 9, eerste lid;
  - 2° de naam van de andere stoffen of materialen of, in voorkomend geval, het EEG-nummer daarvan;
  - d. informatie over elk ingrediënt of groep van ingrediënten, waarvoor in een eet- of drinkwaar een kwantitatieve beperking geldt, aan de hand waarvan de koper kan voldoen aan enigerlei voor de desbetreffende eet- of drinkwaar geldend wettelijk voorschrift ter zake;
  - e. de netto-hoeveelheid.

Artikel 11

1. Indien de aroma's als zodanig zijn bestemd voor de eindverbruiker, moeten bij de verhandeling de volgende vermeldingen worden gebezigd:

- a. de naam of handelsnaam en het adres van de fabrikant, verpakker of een in het gebied waarop het Verdrag tot oprichting van de Europese

Economische Gemeenschap van toepassing is gevestigde verkoper, waarbij voor rechtspersonen de vermelding van het adres mag worden vervangen door de vermelding van de plaats van de vestiging;

b. De vermelding «voor levensmiddelen», dan wel een meer specifieke vermelding inzake de toepassing in de eet- of drinkwaar waarvoor het aroma bestemd is;

c. de vermelding «aroma», dan wel een meer specifieke omschrijving van het aroma;

d. in geval van een mengsel van aroma's met andere stoffen of materialen als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen b en c, de opsomming in dalende volgorde van de gewichtshoeveelheid in het mengsel van:

1° de aanwezige aroma's volgens de vermelding als voorgeschreven onder c;

2° de naam van de andere stoffen of materialen of, in voorkomend geval, het EEG-nummer daarvan;

e. een aanduiding betreffende de produktiepartij;

f. de netto-hoeveelheid;

g. de datum van minimale houdbaarheid;

h. een aanwijzing omtrent de bewaring en het gebruik;

i. de plaats van oorsprong of herkomst, indien de afwezigheid hiervan de eindverbruiker kan misleiden omtrent de werkelijke oorsprong of herkomst van het produkt.

2. Onverminderd het eerste lid, onder c, mag het woord «natuurlijk» of elke andere uitdrukking die in wezen dezelfde betekenis heeft, uitsluitend worden gebruikt voor aroma's waarvan het aromatiserend bestanddeel uitsluitend aromatiserende stoffen bevat als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, 1°, of aromatiserende preparaten als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c.

3. Indien de vermelding van een aroma een verwijzing bevat naar een eet- of drinkwaar of een uitgangsmateriaal voor een aroma, mag het woord «natuurlijk» of elke andere uitdrukking die in wezen dezelfde betekenis heeft, uitsluitend worden gebruikt indien het aromatische bestanddeel uitsluitend is verkregen door geschikte fysische, enzymatische of microbiologische procédés of door middel van traditionele wijzen van bereiding van eet- of drinkwaren, uitsluitend of bijna uitsluitend de eet- of drinkwaar of het uitgangsmateriaal voor het aroma waarnaar verwezen wordt.

Artikel 12

1. De in de artikelen 8, 9, 10 en 11 bedoelde aanduidingen, onderscheidenlijk vermeldingen moeten in een voor de koper gemakkelijk te begrijpen taal zijn gesteld, tenzij andere maatregelen zijn getroffen om te waarborgen dat deze ter zake passend worden ingelicht.

2. In afwijking van het eerste lid, behoeven de in artikel 9, eerste lid, bedoelde opsomming, alsmede de in artikel 10, onderdelen c en d, bedoelde vermeldingen slechts voor te komen op de handelsdocumenten die de desbetreffende aroma's vergezellen of die tegelijkertijd met of vóór de aflevering worden verzonden. In dat geval moet de volgende vermelding goed zichtbaar op de verpakking of de recipiënt worden gebezigd: «bestemd voor de vervaardiging van levensmiddelen, niet voor de verkoop in het klein».

Artikel 13

1. Onze Minister stelt in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij nadere regels vast met betrekking tot het gebruik van aroma's, die de volgende onderwerpen betreffen:

a. de ten hoogste toegelaten hoeveelheid van het betrokken aroma, of van de betrokken categorie van aroma's, die in eet- of drinkwaren in het algemeen aanwezig mag zijn;

b. in voorkomend geval welke beperking voor wat betreft het gebruik in eet- of drinkwaren, of categorieën van eet- of drinkwaren van toepassing is.

2. Tenzij een in het eerste lid bedoelde regeling voortvloeit uit een krachtens de richtlijn getroffen maatregel ter zake, worden bovengenoemde regels vastgesteld, gehoord de Adviescommissie Warenwet.

3. Ten aanzien van de eet- of drinkwaar waarvoor op grond van artikel 14 of 16 van de Warenwet (Stb. 1935, 793) regels van kracht zijn die uitdrukkelijk mede aroma's tot onderwerp hebben zoals in dit besluit bedoeld, blijven, in plaats van de krachtens het eerste lid vast te stellen regeling, de bedoelde regels van toepassing, totdat zij uitdrukkelijk worden ingetrokken.

§ 5. Slotbepalingen

Artikel 14

1. Als methoden van onderzoek welke bij uitsluiting beslissend zijn voor de vaststelling of met betrekking tot aroma's, onderscheidenlijk met betrekking tot eet- of drinkwaren waaraan aroma's zijn toegevoegd, al dan niet is voldaan aan de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, worden aangewezen chromatografische scheidingsmethoden alsmede fysische, biologische en chemische isolatiemethoden.

2. Onze Minister kan, gehoord de Adviescommissie Warenwet, omtrent de in het eerste lid bedoelde methoden nadere regels stellen.

Artikel 15

1. Het Geur- en smaakstoffenbesluit (Warenwet) (Stb. 1979, 396) wordt ingetrokken.

2. In afwijking van het eerste lid, blijven de krachtens artikel 2, derde lid, van het Geur- en smaakstoffenbesluit (Warenwet) vastgestelde regels van kracht totdat zij uitdrukkelijk worden ingetrokken, met uitzondering van de regels voor wat betreft de stoffen agaricinezuur, beta-asaron, blauwzuur, cumarine, hypericine, pulegon, quassine, safrol, thujon en benz(a)pyreen.

Artikel 16

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin het wordt geplaatst.

2. Aroma's welke voldoen aan de voorschriften die van toepassing zijn op de dag voor het in werking treden van dit besluit, mogen worden

verhandeld en bij de bereiding van eet- of drinkwaren worden gebruikt tot 1 juni 1992.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 april 1992, nr. 74.

Artikel 17

Dit besluit kan worden aangehaald als: Warenwetbesluit Aroma's.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 4 februari 1992

Beatrix

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. J. Simons

Uitgegeven de *twaalfde* maart 1992

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De voorschriften van het onderhavige besluit geven uitvoering aan de bepalingen van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 22 juni 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Statens inzake aroma's voor gebruik in levensmiddelen en de uitgangsmaterialen voor de bereiding van die aroma's (88/388/EEG), verder te noemen «de richtlijn». Ook zijn in het onderhavige besluit verwerkt een «Rectificatie van de Richtlijn» (EG Pb. L 345/29 van 14 december 1988) en een aanvullende regeling in het kader van de Richtlijn betreffende de etikettering van aroma's bestemd voor verkoop aan de eindverbruiker (EG Pb. L 42 van 16 januari 1991). De richtlijn geeft de criteria aan waaraan stoffen moeten voldoen voordat toelating plaats kan vinden. Zij is vastgesteld met het oog op de bescherming van de volksgezondheid, en tevens met het oog op de eerlijkheid in de handel. De richtlijn is slechts een kader-richtlijn, die zich heeft beperkt tot algemene zuiverheidscriteria, definities en etikettering. Zij bevat tevens de beginselen aan de hand waarvan in een later stadium de verschillen tussen de nationale bepalingen ter zake kunnen worden weggewerkt.

Op basis van de vernieuwde Warenwet wordt het onderhavige besluit getroffen waarbinnen zowel de door de EEG reeds in genoemde richtlijn vastgestelde, als de nog krachtens die richtlijn vast te stellen maatregelen kunnen worden geïmplementeerd. Zodra de EEG gereed is met eerder bedoelde regels ten aanzien van de toelating en het daadwerkelijk gebruik van levensmiddelenadditieven, zullen die op eenvoudige wijze krachtens dit besluit kunnen worden uitgevoerd. Wel zal reeds uitvoering worden gegeven aan de in artikel 4, derde lid, van de Richtlijn vervatte bepalingen ten aanzien van de gemaximeerde hoeveelheid stoffen, die door aromagebruik in levensmiddelen kunnen voorkomen. Deze bepalingen zullen tegelijkertijd met het besluit worden gepubliceerd door middel van een «Warenwetregeling Stoffen in aroma's».

Aangezien evenwel in de afgelopen jaren reeds nationaal regels zijn geformuleerd betreffende aroma's: Geur- en smaakstoffenbesluit (Warenwet) (Stb. 1979, 396), zijn in het besluit op twee plaatsen tevens voorzieningen opgenomen waarmee wordt bereikt dat de bepalingen die thans expliciet op de als aroma te gebruiken stoffen betrekking hebben, van kracht blijven totdat vanwege de EEG dergelijke regels tot stand zijn gekomen, waarna zij zullen worden ingetrokken (artikelen 13 en 15).

Bij de opzet van het besluit is zoveel mogelijk gekozen voor de bewoordingen van de richtlijn, teneinde vertaalproblemen van de richtlijn naar de Warenwetregeling te voorkomen.

Voorts is het besluit in een aantal paragrafen opgedeeld, waarmee wordt beoogd de inzichtelijkheid te verbeteren, conform de aanbevelingen van de Adviescommissie Warenwet. Het betreft de volgende paragrafen: 1. algemene bepalingen; 2. bereiding en toelating van aroma's; 3. verhandeling van aroma's; 4. gebruik van aroma's; 5. slotbepalingen.

Als bijlagen I en II bij deze nota van toelichting zijn opgenomen een tweetal concordantietabellen, waaruit de desbetreffende overeenkomstige artikelen in het onderhavige besluit en de EEG-Richtlijn met betrekking tot aroma's, alsmede het bestaande Geur- en smaakstoffenbesluit (Warenwet) (Stb. 1979, 396) kunnen worden afgelezen.

Dit besluit is getoetst op dereguleringsaspecten aan de hand van de beknopte vragenlijst, zoals opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur (Stcrt. 1985, 18). Aangezien met dit besluit uitvoering wordt gegeven aan genoemde EEG-richtlijn, kon daarmee worden volstaan. Daaruit is gebleken dat, gelet op bovenstaande overwegingen, tegen dit besluit geen bezwaren bestaan. Het onderhavige besluit past geheel binnen de doelstelling van de EEG-Richtlijn betreffende aroma's, en geeft bovendien vorm aan een van de hoofddoelstellingen van de Warenwet, namelijk het belang van de (bescherming van de) volksgezondheid. De desbetreffende in dit besluit opgenomen delegatie-bepalingen aan de minister betreffen slechts het uitwerken van de krachtens genoemde EEG-richtlijn nader vast te stellen regels, die overigens geen beleidsvrijheid aan de nationale wetgever laten. Tegelijkertijd moet worden erkend dat het hier in feite om technische regels gaat waarvoor het niet beslist noodzakelijk is dat zij expliciet in een algemene maatregel van bestuur moeten worden opgenomen, maar veeleer in een nadere ministeriële regeling. De bewoordingen van de verschillende artikelen is dan ook zodanig dat de bepalingen van meer algemene aard geschieden in dit besluit, maar dat de invulling van de technische voorschriften wordt overgelaten aan de minister. Een dergelijke delegatie is gewenst omdat deze voorziet in de door het Kabinet bepleite wenselijkheid van snelle implementatie van communautaire regelgeving in het Nederlandse recht. Dit Kabinetsstandpunt is neergelegd in de brieven van de Minister van Justitie en de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (kamerstukken 1990-1991, 21 109, nr. 34 en 43). Bovendien is er na de vaststelling door de Raad van de communautaire regelingen geen beleidsvrijheid meer voor de nationale overheden.

Artikelsgewijs

§ 1. Algemene bepalingen

In het eerste lid van artikel 1 is een aantal definities opgenomen van de verschillende categorieën van aroma's. Die begrippen worden eveneens gehanteerd in de richtlijn. Wel moet worden opgemerkt dat het systeem van het definiëren van begrippen in een EEG-richtlijn afwijkt van het systeem van de Warenwet. In de onderhavige richtlijn worden namelijk in de definitie enkele eisen opgenomen die aan het desbetreffende aroma moeten worden gesteld. Indien een stof niet aan die eis zou voldoen is het daarmee in de EEG-filosofie geen aroma meer. In het Nederlandse systeem is het echter zo dat er naast deugdelijke, wellicht ook ondeugdelijke aroma's kunnen zijn, namelijk aroma's die niet aan de gestelde eisen kunnen voldoen, en daarmee niet zijn toegelaten in levensmiddelen. Die onderdelen van de EEG-begrippen zijn in het onderhavige besluit opgenomen in de verschillende artikelen van paragraaf 2. Een andere kleine afwijking van de tekst van de richtlijn betreft het aldaar (kennelijk voor alle zekerheid) noemen van voorbeelden van fysische procédés in de definities van aromastof en aromatiserend preparaat, namelijk distillatie en vloeistofextractie. Voorbeelden in definities lijken echter eerder verwarrend, dan verhelderend te werken, zodat zij niet zijn overgenomen. Het moge evenwel duidelijk zijn dat die procédés uiteraard ook als fysische moeten worden beschouwd. Eenzelfde aspect doet zich voor in deze definities voor wat betreft traditionele bereidingswijzen van levensmiddelen. Het drogen, roosten en fermenteren wordt op die plaatsen zekerheidshalve als traditioneel bestempeld, hetgeen

vanzelfsprekend is. De begripsomschrijving «verwerkingsaroma», hoewel vrijwel letterlijk overgenomen uit de richtlijn, geeft niet correct weer hetgeen daaronder moet worden verstaan. Het betreft namelijk een aroma dat pas na een bepaald procédé is verkregen. De Engelse vertaling «processed aroma» geeft dat wel goed weer.

Het tweede lid geeft aan dat bepaalde mogelijke ingrediënten van eet- en drinkwaren niet als aroma worden beschouwd, ondanks dat zij wel aan levensmiddelen aroma zullen of kunnen geven.

Artikel 2 bevat zoals gebruikelijk de verbodsbepalingen die op het besluit van toepassing zijn. Het eerste lid heeft betrekking op artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Warenwet (Stb. 1988, 360), het tweede lid op artikel 8, onderdelen a en c, het derde lid op artikel 8, onderdeel b, terwijl het vierde lid een uitvloeisel is van artikel 6 van de wet.

§ 2. Bereiding van aroma's

De richtlijn heeft vooral betrekking op de bereiding van aroma's, en op de uitgangsmaterialen waaruit de aroma's worden verkregen. In paragraaf 2 van het onderhavige besluit zijn die eisen opgenomen.

Artikel 3 bevat voorschriften met betrekking tot de te gebruiken procédés, welke gerelateerd zijn aan de aard van het aroma. Voor verwerkingsaroma's worden de uiterste temperaturen en tijdsgrenzen aangegeven, die bij de produktie gehanteerd mogen worden. Bij lagere temperaturen mag de tijdsduur uiteraard navenant langer zijn.

In artikel 4 worden in het eerste lid de aan aroma's te stellen algemene zuiverheidseisen genoemd, namelijk eisen ten aanzien van de ten hoogste aanvaardbare hoeveelheid aan zware metalen. In het tweede, derde en vierde lid zijn de eisen verwoord die betrekking hebben op mogelijke gevolgen van het gebruik van aroma's op de deugdelijkheid van het levensmiddel. Hoewel de in het derde lid genoemde stoffen met de desbetreffende ten hoogste toegelaten waarden zijn opgenomen in bijlage II bij de richtlijn, is in dat lid toch bepaald dat de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur die waarden nader vaststelt. Voor deze formulering is, in afwijking van hetgeen is gesteld in deze nota met betrekking tot het dereguleringsstreven, gekozen omdat in artikel 5, derde lid, van de richtlijn de mogelijkheid is opgenomen dat die waarden door de Raad van EG-ministers worden gewijzigd bij meerderheid van stemmen. Dat betekent dat zij van tijd tot tijd aan herziening kunnen zijn onderworpen, hetgeen frequente wijziging van het besluit zou inhouden wanneer die waarden integraal onderdeel van dit besluit zouden uitmaken.

Het vierde lid bevat de bepaling dat de stoffen, genoemd in het derde lid, niet als zodanig mogen zijn of worden toegevoegd aan eet- en drinkwaren. Als zij daarin al voorkomen, dan mag dat uitsluitend als oorzaak hebben dat zij natuurlijk bestanddeel van de desbetreffende waar zijn, dan wel dat zij bestanddeel zijn van het gebruikte aroma. Die bepaling is overigens als voetnoot bij bijlage II van de richtlijn opgenomen.

Gelet op de tekst van het vijfde lid, is de in het derde lid opgenomen delegatie-ruimte voor het treffen van bepaalde nadere regels, overigens een zeer beperkte. In dat vijfde lid is vastgelegd dat de minister slechts nadere regels kan vaststellen die krachtens de richtlijn ter zake zijn getroffen.

Overeenkomstig het bepaalde ter zake in artikel 5, onderdeel 1, van de richtlijn, is in het onderhavige besluit in het eerste lid van artikel 5 opgenomen dat nadere regels worden gesteld ten aanzien van het uitgangsmateriaal voor de bereiding van aroma's, zoals die aldaar nader zijn omschreven.

Eenzelfde soort van bepaling, maar dan optioneel en met betrekking tot de bereiding van aroma's, is in het tweede lid opgenomen.

In het derde lid is aan de minister opgedragen om nadere regels te stellen met betrekking tot de toe te laten aromastoffen. De bedoeling is dat voor aromastoffen positieve lijsten van toegelaten stoffen worden opgesteld, vergelijkbaar met die voor levensmiddelenadditieven zoals die zijn opgenomen in het Warenwetbesluit Levensmiddelenadditieven.

Het vierde lid legt vast dat ook in de voorgaande leden bedoelde nadere regels slechts ter uitvoering van krachtens de richtlijn vastgestelde maatregelen kunnen worden getroffen.

In artikel 6 is aan de minister opgedragen nadere regels te stellen ten aanzien van hulpstoffen en hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij de bereiding van aroma's en hierin aanwezig mogen zijn. Die regels worden in EEG-verband vastgesteld vanwege de Commissie van de EG. Delegatie aan de minister ligt dan uiteraard weer voor de hand.

Alvorens aroma's mogen worden gebruikt in levensmiddelen, zouden daaraan nog eisen ter zake van deugdelijkheid kunnen worden gesteld. In artikel 7 is daarvoor een mogelijkheid geschapen, overigens geheel conform de richtlijn die ook op dat punt dergelijke mogelijkheden biedt. De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur kan die eisen nader vaststellen. Het zal daarbij alleen kunnen gaan om microbiologische criteria of om specifieke zuiverheidseisen (in voorkomend geval per aroma).

§ 3. Verhandeling van aroma's

De richtlijn bevatte aanvankelijk voor wat betreft het aanduidingenregime uitsluitend voorschriften die betrekking hebben op de verhandeling «en gros», oftewel verhandeling aan anderen dan eindverbruikers en instellingen. In een later stadium zijn echter ook aanduidingsvoorschriften van kracht geworden, die betrekking hebben op de verhandeling aan de eindverbruiker (EG Pb. L 42).

In het eerste lid van artikel 8 is bepaald wat de aanduiding bij de verhandeling moet zijn, namelijk «aroma». In voorkomend geval mag in plaats daarvan ook de meer specifieke naam of een omschrijving van het aroma worden gegeven.

Aangezien krachtens de richtlijn verdere details ter zake van de aanduiding nog nader moeten of kunnen worden vastgesteld, is in het tweede, derde en vierde lid, in samenhang met het vijfde lid, een bepaling opgenomen op grond waarvan dergelijke regels krachtens dit besluit kunnen worden gesteld.

Het derde lid bevat de mogelijkheid om een aanduiding voor te schrijven in een bijzonder geval, namelijk mengsels van aromatiserende preparaten en aromastoffen. De richtlijn laat dat in eerste instantie tijdelijk aan de betrokken Lid-Staten over, maar de Commissie kan aan de Raad voorstellen een communautaire benaming ervan vast te stellen.

Ook zal de Commissie nadere voorstellen kunnen doen over de benaming van aroma's bestemd voor de eindverbruiker en instellingen. In het vierde lid is daarom een voorziening ter zake opgenomen.

In het zesde lid is ten slotte nog het criterium gegeven voor het gebruik van het woord «natuurlijk» in de aanduiding. Daarin is bepaald dat, voor zover de aanduiding een verwijzing bevat naar het levensmiddel of het uitgangsmateriaal waaruit het aroma is bereid, het woord «natuurlijk» uitsluitend mag worden gebezigd indien het aroma met fysische, enzymatische of microbiologische procédés, dan wel door traditionele bereidingswijzen is verkregen.

In het eerste lid van artikel 9 wordt geregeld hoe de verschillende componenten van een aroma-mengsel moeten worden aangeduid. Uiteraard geldt die bepaling uitsluitend voor de verhandeling «en gros». In het tweede lid is wederom een bepaling opgenomen betreffende de

modaliteiten voor het gebruik van het woord «natuurlijk», in dit geval in combinatie met de aanduiding bedoeld in het eerste lid. Dat woord mag slechts worden vermeld indien het om aromatiserende stoffen of preparaten gaat die zijn verkregen door geschikte fysische, enzymatische of microbiologische procédés, uit grondstoffen van plantaardige of dierlijke oorsprong.

De modaliteiten met betrekking tot vermeldingen bij de verhandeling van aroma's «en gros», zijn opgenomen in artikel 10. Het betreft achtereenvolgens in onderdeel a de verantwoordelijke verhandelaar; de vermelding «voor levensmiddelen» (onderdeel b); een lijst van ingrediënten (onderdeel c); informatie over die ingrediënten waarvoor wettelijk beperkende gebruiksvoorwaarden zijn gesteld (onderdeel d); en de vermelding van de netto hoeveelheid (onderdeel e). De vermelding van de partij-identificatie behoeft niet in dit besluit te worden opgenomen, nu die verplichting reeds voortvloeit uit artikel 5, tweede lid, van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen.

De modaliteiten met betrekking tot de vermeldingen bij de verhandeling van aroma's aan de eindverbruiker zijn opgenomen in artikel 11. Deze komen in grote lijnen overeen met het etiketteringsregime van het Warenwetbesluit Etikettering van levensmiddelen, welke een uitvoering is van een Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen bestemd voor de eindverbruiker, alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame (Richtlijn 79/112 EEG, Pb. EG L 33). Bepaald is wat de aanduiding bij verhandeling moet zijn, namelijk «aroma». In voorkomend geval mag in plaats daarvan ook de meer specifieke naam of een omschrijving van het aroma worden gegeven (onderdeel c) en een opsomming van de andere bestanddelen in het geval van een mengsel van aroma's met andere stoffen of materialen (onderdeel d). In het tweede lid wordt weer het criterium gegeven voor het gebruik van het woord «natuurlijk» in de aanduiding van een aroma. Dit komt overeen met het gebruik van dit woord bij de verhandeling «en gros». In het derde lid wordt tenslotte bepaald, dat als het woord «natuurlijk» wordt gebruikt in samenhang met de naam van een voedingsmiddel of een grondstof voor een aroma, dit woord uitsluitend gebruikt mag worden indien het aroma ook uitsluitend of bijna uitsluitend uit dat voedingsmiddel of die grondstof voor het betreffende aroma is verkregen en daaruit via geschikte, in dat artikel omschreven procédés is geïsoleerd.

De in artikel 12 opgenomen bepalingen betreffen de wijze van vermelden. Het eerste lid bepaalt dat de aanduidingen en vermeldingen in een voor de koper gemakkelijk te begrijpen taal moeten zijn gesteld. Conform de richtlijn is echter tevens bepaald dat, voor zover de informatie richting koper ter zake gewaarborgd is, deze informatie ook op andere wijze kan plaatsvinden. In het tweede lid is een versoepeling opgenomen met betrekking tot een aantal vermeldingen. De minder essentiële informatie voor de koper (niet zijnde de eindverbruiker of de instelling!) mag namelijk ook voorkomen op de documenten die de waar vergezellen. Voorwaarde daarbij is dat dan op de verpakking wel moet worden aangegeven dat de waar niet voor de detailhandelsverkoop is bestemd.

§ 4. Gebruik van aroma's

Ten aanzien van het gebruik van aroma's bij de bereiding van levensmiddelen is niets opgenomen in de richtlijn. Krachtens artikel 5, onderdeel 2, eerste streepje, zal de Raad van Ministers bij meerderheid

van stemmen een besluit ter zake treffen. In artikel 13 is in het eerste lid een voorziening opgenomen waarmee op doeltreffende en snelle wijze uitvoering aan dergelijke regels kan worden gegeven. Daarbij is expliciet aangegeven wat het object van die nadere regelgeving kan zijn. Gelet op artikel 13, tweede lid, van de richtlijn, kunnen de Lid-Staten tevens hun wetgeving ter zake van dit onderwerp in stand houden, of mogelijk tot stand brengen totdat er communautaire regels gaan gelden. In het tweede lid is met beide mogelijkheden rekening gehouden.

Het derde lid bevat overgangsrecht: In het geval dat in een warenwettelijk besluit regels ter zake van geur- en smaakstoffen zijn opgenomen die betrekking hebben op het gebruik ervan in eet- of drinkwaren, blijven die regels van kracht totdat zij worden ingetrokken. Daarmee wordt voorkomen dat bestaande en nieuwe regels met elkaar in strijd zouden komen of dat bestaande regels mogelijk ten onrechte niet worden vervangen door nieuwe bepalingen ter zake.

§ 5. Slotbepalingen

Artikel 14 spreekt voor zich; de bekende onderzoeksmethoden zijn van toepassing bij de controle op de naleving van het bepaalde in of krachtens dit besluit. In voorkomend geval kunnen echter door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur bijzondere methoden worden vastgesteld, met name in het geval er wellicht discussie zou kunnen ontstaan over de te gebruiken methode.

In het eerste lid van artikel 15 wordt het Geur- en smaakstoffenbesluit (Warenwet) (Stb. 1979, 396) ingetrokken.

In het tweede lid is opgenomen hoe de werking van het onderhavige besluit zich verhoudt tot bestaande regels ten aanzien van de toelating van aroma's. Bepaald wordt dat die regeling (Regeling geur- en smaakstoffen; Stcrt. 1980, 31) haar werking behoudt, ook na het in werking treden van het onderhavige besluit. Daarmee is het mogelijk dat de noodzakelijke ministeriële regelingen geleidelijk worden opgesteld, waarbij in voorkomend geval de ontwikkelingen ter zake in de EEG op de voet kunnen worden gevolgd. De in dit lid genoemde stoffen, vallen wel onder de werkingssfeer van het onderhavige besluit en vallen niet meer onder die van de Regeling geur- en smaakstoffen. Voor deze stoffen zijn namelijk al bepalingen opgenomen in de richtlijn.

De inwerkingtreding is gesteld op de tweede dag na publikatie in het Staatsblad (artikel 16), waarna een overgangstermijn tot 1 juni 1992 van toepassing wordt. De overeenkomstige termijnen in meergenoemde EEG-richtlijn zijn respectievelijk 22 juni 1990 en 22 juni 1991. Met name de geheel andere opzet van Warenwetbesluiten op basis van de vernieuwde Warenwet, en de ontwikkelingen ter zake van aard en gebruiksvoorwaarden van aroma's in EEG-verband, zijn oorzaak van deze niet geheel parallel lopende termijnen. Overigens vloeien daar in de praktijk geen moeilijkheden uit voort, gelet enerzijds op de werking van artikelen 12, derde lid, en 14, tweede lid, en anderzijds op de nadere regels ter zake van het gebruik die krachtens dit besluit door de minister nog moeten worden vastgesteld. Een, zij het, korte overgangstermijn is gewenst en onvermijdelijk, aangezien anders de justitiabele in onoverkomelijke moeilijkheden zou kunnen komen.

§ 6. Concordantietabellen

Concordantietabel I. Warenwetbesluit aroma's

Richtlijn Aroma's	Warenwetbesluit Aroma's
1.1.	1.1.a.
1.2.a.	1.1.a.
1.2.b.	1.1.b.
1.2.c.	1.1.c./3.1.
1.2.d.	1.1.d./3.3.
1.2.e.	1.1.e.
1.3.	6.1.
2.1° str.	1.2.a.
2.2° str.	1.2.b.
2.3° str.	1.2.c.
3	2
4.a.1° str.	WW: 18.a-b
4.a.2° str.	4.1.
4.b.	4.2.
4.c.	4.3./4.5.
5.1.1°/2° str.	5.1.
5.1. overige str.	5.3.
5.2.1° str.	5.2./12.1.-2.
5.2.2° str.	6.2./6.3.
5.3.	4.3./4.5.
6.1.1° str.	6.1.c./6.3.
6.1.2° str.	6.1.b./6.3.
6.1.3° str.	6.1.a./6.3.
6.2.1° str.	13
6.2.2° str.	13
6.2.3° str.	7.1.b./7.2.
6.3.1° str.	7.1.a./7.2.
6.3.2° str.	8.2./8.5.
6.4.	8.4./8.5.
7	-
8.1.	-
8.2.	-
8.3.	-
9.1.a.	10.a.
9.1.b.1° al.	8.1.
9.1.b.2° al.	8.3.
9.1.b.3° al.	8.5.
9.1.c.	10.b.
9.1.d.1° str.	9.1.a.
9.1.d.2° str.	9.1.b.
9.1.d.3° str.	9.1.c.
9.1.d.4° str.	9.1.d.
9.1.d.5° str.	9.1.e.
9.1.d.6° str.	9.1.f.
9.1.e. aanh.	10.c.
9.1.e.1° str.	10.c.1°
9.1.e.2° str.	10.c.2°
9.1.f.	10.d.
9.1.g.	WEL: 5.2.
9.1.h.	10.e.
9.2.1° al.	9.2.
9.2.2° al.	8.6.
9.3.	12.2
9.4.1° al.	-
9.4.2° al.	12.1.
9bis.1	11.1
9bis.2	11.2/11.3
9bis.3	12.1
10.1.	-
10.2.	-
10.3.a.	-
10.3.b.	-
11.1.	-
11.2.	-
12.1.	-
12.2.	-
13.1.1° str.	15.1.

Richtlijn Aroma's	Warenwetbesluit Aroma's
13.1.2° str.	15.2.
13.2.	12.1.
14	-
bijlage I	4.2.
bijlage II	4.3./4.5.

Concordantietabel II. Warenwetbesluit aroma's

Warenwetbesluit Aroma's	Geur- en Smaakstoffenbesluit (Warenwet)*	Richtlijn Aroma's
1.1.a.	1.1.	1.1./1.2.a.
1.1.b.	(1.3.b.)	1.2.b.
1.1.c.	(1.3.a.)	1.2.c.
1.1.d.	-	1.2.d.
1.1.e.	-	1.2.e.
1.1.f.	-	-
1.2.a.	(1.2.c.)	2.1° str.
1.2.b.	1.2.a.	2.2° str.
1.2.c.	1.2.b.	2.3° str.
2.1.	6.1.	
2.2.	-	} 3
2.3.	-	
2.4.	-	
3.1.	1.3.a.	
3.2.	-	1.2.d.
4.1.a.		} 4.a.2° str.
4.1.b.	} (2.1.c.)	
4.1.c.		
4.2.		-
4.3.	R: 1.a./bijlage I	4.c./5.3./bijlage II
4.4.	-	voetnoot bijlage II
4.5.	-	4.c./5.3./bijlage II
5.1.	-	5.1.1°-2° str.
5.2.	-	5.2.1° str.
5.3.	-	5.1. overige str.
5.4.	-	5.1./5.2.1° str.
6.1.a.	2.2./R: 2/bijlage III	1.3./6.1.3° str.
6.1.b.	2.2./R: 2/bijlage III	6.1.2° str.
6.1.c.	2.2./R: 2/bijlage III	6.1.1° str.
6.2.	2.3.	5.2.2° str.
6.3.	-	5.2.2° str./6.1.
7.1.a.	2.1.b.	6.3.1° str.
7.1.b.	2.1.b.	6.2.3° str.
7.2.	-	6.2.3° str./6.3.1° str.
8.1.	3.1.a./3.2.a./3.3./3.4.	9.1.b.1° al.
8.2.	-	6.3.2° str.
8.3.	-	9.1.b.2° al.
8.4.	(3.1.a./3.2.a./3.3./3.4.)	6.4.
8.5.	-	6.3.2° str./6.4./9.1.b.3° al.
8.6.	3.1.	9.2.2° al.
9.1. aanh.	-	9.1.d.1° str.
9.1.a.	3.1.	9.1.d.1° str.
9.1.b.	3.2.	9.1.d.2° str.
9.1.c.	3.3.	9.1.d.3° str.
9.1.d.	-	9.1.d.4° str.
9.1.e.	-	9.1.d.5° str.
9.1.f.	-	9.1.d.6° str.
9.2.	3.1.	9.2.1° al.
10.a.	3.5.b.	9.1.a.
10.b.	3.5.c.	9.1.c.
10.c.1°	-	9.1.e.1° str.
10.c.2°	-	9.1.e.2° str.
10.d.	-	9.1.f.
10.e.	3.5.a.	9.1.h.
11.1.	(4)	9bis.1
11.2.	-	9.3.

Warenwetbesluit Aroma's	Geur- en Smaakstoffenbesluit (Warenwet)*	Richtlijn Aroma's
12.1.	2.1.a./2.3./R: 1.a-b/bijlage I-II	5.2.1° str./13.2./9.4.2°/9bis.3
12.2.	—	9.3.
12.3.	—	—
13.1.	—	6.2.1°-2° str.
13.2.	—	—
14.1.	—	—
14.2.	—	—
14.3.	R: 1.a./bijlage I	bijlage I en II
15.1.	—	13.1.1° str.
15.2.	—	13.1.2° str.
16	—	—

* R = Regeling geur- en smaakstoffen.

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. J. Simons